
فروغ قرآن در نگاه
سیدالساجدین علیه السلام
عباس کوثری

بسم الله الرحمن الرحيم

فروغ قرآن در نگاه سیدالساجدین (علیه السلام)

نویسنده:

عباس کوثری

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فروغ قرآن در نگاه سیدالساجدین علیه السلام

مشخصات کتاب

مؤلف: عباس کوثری

ناشر : عباس کوثری

مقدمه

قرآن نمونه کامل آمیختگی اعجاز تکوین و تشریع است. کتابی است که بشریّت توان آوردن همانندی برای آن نداشته و دستورات و جامعیت آن، هر اندیشمند حکیم را به خضوع و ستایش وامی دارد. هر قدر انسان ها از صفای روحی و طهارت معنوی بهره مند باشند، می توانند جلوه هایی از جمال دلربایش را شهود کنند همان گونه که قرآن می فرماید:«لا یمسُّهُ الاّ المطهّرون.» [۱] . از آنجا که خاندان عصمت و وحی برگزیدگانی هستند که طبق آیه ی «تطهیر» در اوج پاکی و قداست قرار گرفته و از هر گونه پلیدی بدورند، تمام جانشان مستغرق در قرآن مجید شده و شایسته ترین انسان هایی هستند که تفسیر روشن آیات الهی را فرا راه تشنگان حقیقت قرار می دهند. یکی از این منظومه های نورانی، سجاد آل محمد زین العابدین علیه السلام است. در این مقال، با نگاهی گذرا سخنان نورانی اش را درباره ی قرآن می نگریم؛ بدان امید که جرعه نوش معارف قرآنی با جام عترت باشیم.

عظمت قرآن

امام زین العابدین علیه السلام از رسول اکرم صلی الله علیه و آله نقل می کند که فرمود: «من اعطاه الله القرآن فَرَأی انّ احداً اُعطی افضل ممّا اُعطی فقد صغّر عظیما و عظّم صغیراً»؛ شخصی را که خداوند به او دانش قرآنی عطا نموده، اگر تصوّرش این باشد که کسی را بهتر از این عطای الهی داده اند، در حقیقت بزرگی را کوچک شمرده و کوچکی را بزرگ دانسته است. [۲]
.

ویژگی های قرآن

اشاره

در دعای امام زین العابدین علیه السلام برخی از ویژگی های ختم قرآن این چنین بیان شده است.

نور هدایت

قرآن کریم از خود با صفت «نور» یاد می کند و می فرماید: «و انزلنا الیکم نوراً مبینا» [۳] اما این نورانیّت برای چه فردی است؟ امام علیه السلام می فرماید:«و جَعَلْتَهُ نوراً نَهتَدِی مِن ظُلَمِ الضَّلالَه والجَهاله باتّباعه؛ بار خدایا! قرآن را نور و روشنایی گردانیدی که با پیروی از تعالیم آن از تاریکی های گمراهی و نادانی رهایی یابیم.» [۴] . در رابطه با جاودانگی نور قرآن می فرماید: «و

نور هُـدىً لایُطْفَأ عَنِ الشّاهِـدین برهانه؛ و آن را نور هدایتی قرار دادی که برهان و دلیل آن از شاهدان و گواهان خاموش نمی شود.» [۵] . در حـدیثی دیگر امـام صـادق علیه السـلام می فرمایـد: «کان علیّ ابن الحسـین صـلوات الله علیه احسن الناس صوتاً بالقرآن و کان السّقّاؤون یمرّون فیقفون ببابه یسمعون قرائتَه و کان ابوجعفرعلیه السلام احسن الناس صوتاً؛ علی بن الحسین علیه السـلام خوش صداترین افراد در خواندن قرآن بود. افراد سقا همواره به هنگام عبور، بر در خانه اش می ایستادند و به قرائت او گوش می دادند. و ابوجعفر(امام باقرعلیه السلام) نیز نیکوترین صدا را در خواندن قرآن داشت.»

درمان دردها

قرآن می فرمایـد:«و نُنَزِّلُ مِنَ القرآن مـا هو شـفاءٌ و رحمةٌ للمؤمنین»؛ «ما فرو فرسـتادیم از قرآن آنچه را که برای مؤمنان شـفا و رحمت است.» [۶] امـا این که در چه زمان و برای چه فرد؟ امام زین العابـدین علیه السـلام در دعای خویش این گونه بیان می دارد: «و شـفاءً لِمَنْ اَنْصَتَ بِفهم التّصدیق الی اسْتماعه؛ قرآن شفا و درمان است برای کسی که فهمیدن آن را از روی تصدیق و باور خواسته و برای شنیدنش خاموش گشته است.» [۷] .

ترازوی عدالت

قرآن مجیـد می فرمایـد: «ای کسـانی که ایمـان آورده ایـد! برای خـدا قیـام کنیـد، و از روی عـدالت گواهی دهیـد. دشـمنی با جمعیتی، شما را به گناه و ترک عدالت نکشاند. عدالت ورزید که به پرهیزکاری نزدیک تر است و از «معصیت» خدا بپرهیزید که خداوند از آنچه انجام می دهید، با خبر است.» [۸] و خطاب به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید:«بگو به هر کتابی که خـدا نازل کرده، ایمان آورده ام و مأمورم در میان شـما عـدالت کنم.» [۹] و عدالت را مبنای تشـکیل خانواده دانسـته و می فرمایـد:«فَاِنْ خفتَم الاّ تعـدلوا فواحـده» [۱۰] و نیز مبنـای روابـط اقتصـادی قلمـداد شـده و می فرمایـد:«و اوفـوا الکیـل و المیزان بالقسط»؛ «و حقّ پیمانه و وزن را به عـدالت ادا کنیـد.» [۱۱] و همچنین حل منازعات را بر اساس عـدالت خواسـتار شده است و می فرماید: «فاصلحوا بینهما بالعدل و اقسطوا اِنّ الله یُحِبُّ المُقْسطین»؛ «در میان آن دو به عدالت صلح برقرار سازید و عدالت پیشه کنید که خداوند عدالت پیشگان را دوست دارد.» [۱۲] اما این که چه معیار و ملاک و قانونی می توان برای به

دست آوردن عدالت معین نمود؟ امام زین العابدین علیه السلام می فرماید:«و میزان عدلٍ لاـ یَحیفُ عن الحقّ لسانه؛ قرآن ترازوی عدالت است که زبانه اش از حق و درستی بر نمی گردد.» [۱۳] .

تلاوت زیبا

در حدیثی از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آمده است که فرمود: «لکلّ شی ء حِلیه و حِلیه القرآن الصّوتُ الحسن؛ برای هر چیز زینت و زیوری است و زینت قرآن، صدای نیکو است.» [۱۴] امام صادق علیه السلام در تفسیری از «ترتیل» می فرماید: «آن است که در آن درنگ کنی و صدای خویش را زیبا سازی.» [۱۵] در این جهت امام زین العابدین علیه السلام نیز اسوه است. نوفلی می گوید: نزد امام موسی بن جعفرعلیه السلام از صدا و صوت یاد نمودم؛ حضرت فرمود: به هنگام قرائت قرآن توسط علی بن الحسین علیه السلام چه بسا فردی از آن جا عبور می کرد و از صدای خوش او مدهوش می گشت و اگر امام از حُسن واقعی آن چیزی را آشکار می نمود، مردم تحمل و تاب زیبایی آن را نداشتند. نوفلی می گوید: به آن حضرت گفتم: مگر پیامبر صلی الله علیه و آله با مردم نماز نمی گزارد و صدای خویش را به هنگام تلاوت قرآن بلند نمی کرد؟ حضرت فرمود: پیامبر صلی الله علیه و آله به قدر توان مردم با اقتدا کنندگان خود برخورد می کرد. [۱۶] . احمد ار بگشاید آن پرّ جلیل تا ابد مدهوش ماند جبرئیل

مقدار تلاوت قرآن

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در اولین آیاتی که بر وی نازل شد، مأمور قرائت آیات الهی شد و در دستور دیگری، خداوند به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و مؤمنان می فرماید:«فاقرءوا ما تیسّر من القرآن»؛ «آنچه برای شما میسّر است، قرآن بخوانید.» زُهَری می گوید: از امام زین العابدین علیه السلام پرسیدم: کدام عمل با فضیلت تر است؟ حضرت فرمود: وارد شونده ای که

دوباره حرکت می کند. پرسیدم: وارد شونده حرکت کننده؟! فرمود: شروع قرآن و ختم آن، با قرائت اول آن و پایان رسیدن آن دوباره شروع کند (همانند مسافری که با رسیدن به یک محل در بین راه دوباره از آن جا حرکت می کند و به مسیر خود ادامه می دهد.) [۱۷] .

انس با قرآن

زهری می گوید: امام علی بن الحسین علیه السلام می فرمود:«لو مات مَنْ بین المشرق و المغرب لما استوحشتُ بعد اَنْ یکون القرآن معی؛ اگر تمام افرادی که بین مشرق و مغرب هستند، بمیرند، چون قرآن با من است؛ هراس و وحشتی به دل راه نخواهم داد.» [۱۸] .

قرآن و مردمان آخر الزمان

از امام سجاد علیه السلام درباره توحید سؤال شد، فرمود:«خداوند می دانست که در آخرالزمان مردمانی می آیند که زیاد اندیشه می کنند؛ بدین جهت، خداوند سوره ی توحید و آیات سوره ی حدید تا «علیمٌ بذات الصدور» را نازل نمود. پس هر کس خارج از این محدوده را قصد کند، هلاک خواهد گشت.» [۱۹] .

تفکر در قرآن

زهری می گوید: شنیدم از امام علی بن الحسین علیه السلام که می فرمود:«آیات القرآن خزائن فکلما فتحت خزانهٌ ینبغی لک ان تنظر ما فیها؛ آیات قرآن گنجینه ای نهفته است پس هر زمان که درِ گنجینه گشوده شود، شایسته است که به آنچه در آن است، نظر کنی.» [۲۰] .

تفسیر حروف مقطعه

بیست و نه سوره از قرآن کریم با «حروف مُقطعه» آغاز شده است. مفسّران معانی گوناگونی برای آن ذکر کرده اند؛ یکی از تفسیرهای مهم آن، این است که: قرآن کریم از نمونه همین حروفی است که در اختیار همگان قرار گرفته است؛ اگر توانایی دارید،مانند آن را ابداع کنید! امام زین العابدین علیه السلام می فرماید: «قریش و یهود به قرآن نسبت ناروا دادند و گفتند: قرآن، سحر است. آن را خودش- پیامبر-ساخته و به خدا نسبت داده است. خداوند به آنها اعلام فرمود: «الم...»؛ یعنی ای محمد! کتابی که به تو فرو فرستادیم، از همین حروف مقطعه «الف - لام - میم» است که به لغت و همان حروف الفبای شما می باشد. [به آنها بگو:] اگر در ادعای خود راستگو هستید، همانند آن را بیاورید.» [۲۱] .

ویژگی های اولیاء الله

قرآن کریم می فرماید: «اَلا انّ اولیاء الله لاخوف علیهم ولا هم یحزنون»؛ «بدانید که اولیاء خدا نه هراسی دارند و نه غمگین می شوند.» [۲۲] این که اولیاءالله دارای چه ویژگی هایی هستند، در حدیثی از امام سجادعلیه السلام بیان شده است. عیاشی می نویسد: امام باقرعلیه السلام فرمود:«در کتاب علی بن الحسین علیه السلام چنین یافتیم که اولیاء الله نه ترسی دارند و نه غم و

اندوهی زیرا واجب الهی را انجام داده و سنت رسول اکرم صلی الله علیه وآله را گرفته اند. از آنچه خداوند حرام نموده، پرهیز کرده و در زندگی زودگذر دنیا نسبت به زینت های آن زهد را پیشه ساخته اند و به آنچه در نزد خداست، رغبت نموده و در تلاش برای روزی پاکیزه بوده اند و قصد فخر فروشی و زیاده طلبی ندارند و پس از آن

برای انجام حقوق واجب خود انفاق کرده اند. اینان اند که خداوند در درآمدهایشان برکت قرار داده و بر آنچه برای آخرت خویش پیش فرستاده اند، ثواب داده می شوند.» [۲۳] .

رزمندگان واقعی

در مسیر مکه، عباد بصری با امام زین العابدین علیه السلام ملاقات می کند؛ به اعتراض می گوید:جهاد و سختی های آن را رها کردی و به سوی حج و راحتی آن رو آوردی؟ سپس آیه ی شریفه ی «اِنّ الله اشتری من المؤمنین انفسهم و اموالهم بأنّ لهم الجنّه» را قرائت کرد. حضرت فرمود: ادامه آیه را بخوان! عبّاد بصری آیه بعد را قرائت کرد: «التّائبون العابدون السّائحون الرّاکعون السّاجدون الآمرون بالمعروف و النّاهون عن المنکر و الحافظون لحدود الله و بشّر المؤمنین» [۲۴] ؛ «توبه کنندگان، عبادتگران، ستایش گران، سیاحت کنندگان، رکوع کنندگان، سجده آوران، آمران به معروف، نهی کنندگان از منکر و حافظان حدود (ومرزهای) الهی و بشارت ده به (این چنین) مؤمنان.» آنگاه حضرت فرمود: هنگامی که افرادی با این اوصاف بیابم، جهاد با آنان با فضیلت تر از حج است. [۲۵] .

معنای زهد

عده ای تصور می کنند که «زهد» دوری از اجتماع و پشت کردن به زندگی و زیبایی های آن است. قرآن کریم می فرماید: «مَنْ حَرَّمَ زینه الله الّتی اخرج لعباده و الطّیبات من الرّزق»؛ «بگو چه کسی زینت های الهی را که برای بندگان خود آفریده و روزی های پاکیزه را حرام کرده است؟!» [۲۶] و نیز در قالب دعا به انسان ها می آموزد که از خداوند خیر دنیا و آخرت را بخواهند: «ربّنا آتنا فی الدّنیا حسنه و فی الاخره حسنه» [۲۷] در این زمینه، امام سجاد علیه السلام می فرماید: «اَلا و انّ الزهد فی آیه من کتاب الله لکیلا تأسوا علی ما فاتکم ولاتفرحوا بما آتیکم؛ آگاه باشید که زهد در این آیه از قرآن است که می فرماید: این به خاطر آن است که برای آنچه از

دست داده اید، تأسف نخورید و به آنچه به شما داده است، دلبسته و شادمان نباشید.» [۲۸] . چنان که در نهج البلاغه نیز می خوانیم که می فرماید: زهد بین دو کلمه از قرآن است که خداوند فرموده:«لکیلاً ـ تأسوا...»؛ هر کس که بر گذشته افسوس نخورد و به آینده مغرور و دلبسته نشود، زهد را به هر دو طرف خود گرفته است. [۲۹] . غلام همّت آنم که زیر چرخ کبود ز هر چه رنگ تعلق پذیرد، آزاد است مگر تعلق خاطر به ماه رخساری که خاطر از همه غم ها به مهر او شاد است

عالم برزخ

امام سجاد علیه السلام پس از تلاوت آیه کریمه «وَ مِنْ وَرائهم بَرْزَخٌ الی یوم یُبْعَثُون»؛ [۳۰] «پشت سر آنها برزخی است تا روزی که برانگیخته شوند.»، فرموده: «هو القبر و انّ لهم فیها معیشةً ضنکا و الله اِنّ القبر لروضةٌ من ریاض الجنه او حُفْرَةٌ مِن حُفَرِ النّار؛ برزخ، قبر است که در آن زندگی سختی دارند. به خدا قسم که قبر، باغی از باغ های بهشت یا گودالی از گودال های آتش است. [۳۱] . درود و سلام و صلوات خدا بر زیباترین روح پرستنده، سجاد آل محمد صلی الله علیه و آله آن زمان که در خانه پرمهر ابی عبدالله الحسین علیه السلام متولد شد و آن هنگام که در کربلا شاهد سخت ترین مصیبت ها (شهادت سید الشهداء و یاران با وفایش) گشت و آن هنگام که با دلی غمگین و قلبی محزون به سوی دیار حق شتافت و قبرستان بقیع را با وجود خویش عطری دیگر بخشید!

پاورقی

[۱] واقعه / ۷۹.

[۲] اصول کافی، ج ۲، ص ۶۰۵، باب فضل حامل القرآن، ح ۷.

[۳] نساء / ۱۷۴.

[۴] صحیفه ی سجادیه، دعای ۴۲.

[۵] صحیفه ی سجادیه، دعای ۴۲.

[۶] اسراء/ ۸۲.

[۷] صحیفه ی سجادیه، دعای ۴۲.

[۸] مائده/ ۸.

[۹] شوری/ ۱۵.]

[۱۰] نساء/ ۴.

[۱۱] انعام/ ۱۵۲.

[۱۲] حجرات/ ۹.

[۱۳] صحیفه ی سجادیه، دعای ۴۲.

[۱۴] اصول کافی، ج ۲، ص ۶۱۵، باب ترتیل القرآن بالصوت الحسن، ح ۹.

[۱۵] تفسیر صافی، ج ۱، ص ۴۵، مقدمه یازدهم.

[۱۶] اصول کافی، ج ۲، ص ۶۱۵، ح ۴.

[۱۷] همان، باب فضل حامل القرآن، ح ۷.

[۱۸] همان، باب فضل القرآن، ح ۱۳.

[۱۹] تفسیر صافی، ج ۲، ص ۸۶۶.

[۲۰] اصول کافی، ج ۲، ص

۶۰۹، باب فی قرائته، ح ۲.

[۲۱] تفسیر برهان، ج ۱، ص ۵۴.

[۲۲] یونس/ ۶۲.

[۲۳] تفسیر صافی، ج ۲، ص ۷۵۷.

[۲۴] توبه/ ۱۱۱ و ۱۱۲.

[۲۵] تفسیر صافی، ج ۱، ص ۷۳۴، ذیل آیه ی ۱۱۱ سوره ی توبه.

[۲۶] اعراب/ ۳۲.

[۲۷] بقره/ ۲۰۱.

[۲۸] تفسیر صافی، ج ۲، ص ۶۶۵، ذیل آیه ی ۲۳ سوره ی حدید.

[۲۹] تفسیر صافی، ج ۲، ص ۶۶۵، ذیل آیه ی ۲۳ سوره ی حدید.

[۳۰] مؤمنون/ ۱۰۰.

[۳۱] تفسیر صافی، ج ۲، ص ۱۴۹.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه ای
قائمیه
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹